

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **JUDr. Ing. S. H.**, zast. JUDr. Stanislavem Hájkem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 202/28, Plzeň, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2016, č. j. 54/2016-NBÚ/07-OP, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 9 A 85/2016 - 216,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Na základě žádosti žalobce jako důstojníka Policie ČR o vydání osvědčení podle § 93 odst. 1 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), zahájil Národní bezpečnostní úřad (dále jen „NBÚ“ či „žalovaný“) bezpečnostní řízení, na jehož konci rozhodnutím ze dne 1. 12. 2015, č. j. 121948/2015-NBÚ/P (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), nevydal žalobci osvědčení pro přístup k utajovým informacím pro stupeň utajení „Důvěrné“ (dále jen „osvědčení Důvěrné“). Po vyhodnocení zjištěných skutečností dospěl NBÚ k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, neboť u něho existuje bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. d) téhož zákona, tj. chování, které má vliv na důvěryhodnost a ovlivnitelnost žalobce a může ovlivnit jeho schopnost utajovat informace, a dále bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona, tj. styk s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmům ČR. Vyšel mimo jiné z utajované zprávy příslušné zpravodajské služby evidované pod č. j. D10022/2015-NBÚ/P a z utajovaných zpráv příslušných orgánů

evidovaných v bezpečnostním svazku žalobce jako utajované přílohy úředního záznamu č. j. V9952/2015-NBÚ/P, v kontextu utajované zprávy zpravodajské služby, která je v bezpečnostním svazku evidována pod č. j. D10320/2015-NBÚ/P. Ředitel Národního bezpečnostního úřadu zamítl rozhodnutím ze dne 16. 3. 2016 označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozklad žalobce.

[2] Žalobce toto rozhodnutí napadl žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl v záhlaví označeným rozsudkem ze dne 11. 2. 2021. Přímo při ústním jednání konaném dne 11. 2. 2021 zamítl námitku podjatosti vznesenou proti předsedovi senátu Mgr. Martinu Křížovi. K věci samé zdůraznil, že k závěru o existenci bezpečnostního rizika u žalobce dospěl žalovaný na základě skutkových zjištění o jeho jednání, která čerpal z listin majících povahu utajovaných informací, takže nemohl v širším rozsahu uvést v odůvodnění rozhodnutí konkrétní důvody pro jeho vydání a úvahy, jimiž se řídil při hodnocení těchto zjištění. Namísto toho v souladu s § 122 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací v odůvodnění pouze odkázal na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. I městský soud shledal po seznámení s utajovanými informacemi obsaženými v oddělené části spisu, do které žalobce nemohl nahlížet, že tyto informace jednoznačně potvrzují závěr žalovaného o existenci bezpečnostního rizika na straně žalobce. Městskému soudu nevznikly žádné pochybnosti o zákonnosti způsobu pořízení zpráv příslušných orgánů státu k osobě žalobce, zprávy zpravodajské služby o výsledku šetření k osobě žalobce a zprávy zpravodajské služby, jejímž obsahem je popis činností a aktivit osoby, která vyvíjela nebo vyvíjí činnost proti zájmům ČR a s níž byl žalobce v kontaktu. Jejich obsahem je celá řada konkrétních zjištění, která ve svém souhrnu jednoznačně potvrzují závěr žalovaného o existenci bezpečnostního rizika u žalobce ve smyslu § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona o ochraně utajovaných informací, spočívajícího jednak v chování souvisejícím s jeho nadstandardními kontakty s osobami z veřejné a podnikatelské sféry, které má vliv na jeho důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost a může ovlivnit jeho schopnost utajovat informace, a dále v jeho stycích s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmům ČR.

[3] Odmítl žalobcovu vysvětlenu, že se vždy jednalo o kontakty čistě pracovní povahy, ke kterým docházelo z důvodu jeho funkce u policie a které byly pro policii užitečné, protože uvedené osoby používaly nejmodernější spojení a zabezpečení a pro policejní složky bylo přínosné mít povědomí o možnostech jejich komunikace. Ze záznamů obsažených v oddělené utajované části spisu vyplývá, že žalobce s danými osobami komunikoval sice často, nikoliv však s cílem plnit služební povinnosti policisty. Nic nenásvědčuje ani tomu, že by jeho vztahy s těmito osobami bylo možno podřadit pod vystupování v obchodních vztazích uzavíraných pro policii, výběr operativní techniky, přípravu na uzavírání kupních smluv, projednávání a přípravu zákonných a podzákonných norem či zastupování policejního útvaru při jednání s poskytovateli telekomunikačních služeb. Podle městského soudu je pojem bezpečnostního rizika nutno vykládat tak, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik. Každé z bezpečnostních rizik, která NBÚ u žalobce zjistil, ob stojí samo o sobě jako důvod, pro který nelze vyhovět žádosti o vydání osvědčení „Důvěrné“.

[4] Za zjevně opožděnou označil žalobcovu žalobní námitku uplatněnou v podání ze dne 7. 12. 2020, že od NBÚ nedostal konkrétní odpověď na svou žádost ze dne 12. 10. 2020

pokračování

o sdělení jmen osob, které se podílely na řízení o nevydání osvědčení „Důvěrné“. Považoval-li žalobce z hlediska zákonnosti bezpečnostního řízení vedeného NBÚ za podstatnou znalost osob, které se na řízení podílely, měl se o to zajímat již v průběhu řízení a nikoliv až po více než čtyřech letech od jeho pravomocného skončení. Postup NBÚ spočívající v nevyhovění této žádosti nemohl zatížit vadou správního řízení, které v době podání žádosti o sdělení jmen bylo již více než čtyři roky skončeno. Navíc žalobci byla v době podání žaloby bezpochyby známa požadovaná jména pracovníků NBÚ, neboť se dne 17. 12. 2015 a poté prostřednictvím svého zástupce dne 21. 4. 2016 při nahlížení do příslušných bezpečnostních svazků vedených k jeho osobě seznámil s jejich obsahem, a tím i se jmény pracovníků NBÚ podílejících se jak na řízení v prvním stupni, tak na řízení o rozkladu. Naopak co se týče jmen pracovníků příslušné zpravodajské služby a příslušného státního orgánu, které na žádost NBÚ předložily výsledky šetření, jež byly podkladem pro rozhodnutí NBÚ, žádný právní předpis žalobci jakožto účastníku bezpečnostního řízení nepřiznává právo na jejich sdělení, a to tím spíše, jsou-li jejich jména obsahem listin klasifikovaných příslušným stupněm utajení.

[5] Za opožděnou, a tudíž nepřijatelnou označil městský soud též námitku systémové podjatosti, kterou žalobce v podání ze dne 7. 12. 2020 dovozoval z podezření, že konkrétní osoby podílející se na rozhodování NBÚ páchaly trestnou činnost spočívající v rozhodování o udělení či neudělení bezpečnostní prověrky za úplaty. Opožděné byly i námitky, jimiž žalobce v podání ze dne 6. 10. 2020 brojil proti úředním záznamům ze dnů 22. 4. 2013 a 23. 4. 2013 o průběžném vyhodnocení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, a dále i ty, v nichž argumentoval nezákonností příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a porušením § 88 odst. 8 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), ze strany Národní centrály proti organizovanému zločinu Policie ČR (dále též „NCOZ“). To, že neutajovanou součástí spisového materiálu jsou úřední záznamy ze dnů 22. 4. 2013 a 23. 4. 2013, jakož i přepisy vybraných odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu prováděných v rámci několika odposlechových akcí, bylo žalobci nepochybně známo, neboť se s obsahem bezpečnostního svazku vedeného k jeho osobě opakovaně seznámil. Veškeré námitky vztahující se k uvedeným listinným podkladům rozhodnutí i k soudem vydanému příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu měl tedy uplatnit ve lhůtě stanovené zákonem pro podání žaloby, což neučinil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Vytkl městskému soudu zamítnutí jeho námitky podjatosti proti předsedovi senátu Mgr. Křížovi. Městskému soudu nepřislušelo hodnotit její důvodnost, či si dokonce domýšlet skutečný smysl jejího uplatnění, za něž městský soud označil snahu o opakované odročení jednání. Městský soud měl posouzení námitky podjatosti přenechat podle § 8 odst. 5 s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu (dále též „NSS“). Stěžovatel nezdůvodnil svou námitku podjatosti procesním postupem soudce v projednávané věci, ale tím, že dne 6. 2. 2021 zjistil, že Mgr. Kříž kontaktoval dne 30. 9. 2020 jeho ošetřujícího lékaře s dotazem ohledně vyšetření stěžovatele, jež mělo proběhnout dne 29. 9. 2020, přestože stěžovatel

celý ten den nahlížel do soudního spisu (k tomu v kasační stížnosti dodává, že nahlížel dopoledne a ošetřujícího lékaře navštívil až odpoledne kvůli náhlému horečnatému onemocnění). Dále Mgr. Křížovi vytýká průtahy v řízení; nevstřícnost při nahlížení do vyhrazené části spisu; nepřesné údaje při ústním vyhlášení rozsudku; tužkou provedenou opravu v podání žalovaného ze dne 4. 10. 2016; zamítnutí návrhu na přerušování řízení a na odročení jednání; nereagování na stěžovatelův návrh, aby soud podal podnět orgánům činným v trestním řízení na trestné činy způsobené zasláním nepravdivých zpráv o stěžovateli na NBÚ. Namítá také, že jeho zákonným soudcem měla být předsedkyně původního senátu JUDr. Ivanka Havlíková, pozdější přerozdělení spisů, v jehož rámci byli za předsedy senátu označeni Mgr. Martin Kříž a Mgr. Aleš Sabol, bylo v rozporu se zákonem a nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 2769/15, a ohrozilo nezávislost soudců a důvěru veřejnosti.

[8] Brojí proti tomu, že usnesení městského soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 9 A 85/2016 - 63, kterým byla oddělena část spisu žalovaného obsahující utajované informace, bylo zmatečné, nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť v něm nebylo odůvodnění. To městský soud fakticky doplnil teprve v bodě 55. svého konečného rozsudku, takže se k němu stěžovatel nemohl v průběhu řízení vyjádřit. Navíc není zjevné, že byly splněny podmínky pro utajování všech dokumentů v této oddělené části spisu. Žalovaný při označení části spisu s listinami obsahujícími utajované informace, ve vztahu k nimž nelze zprostit mlčenlivosti, neuvedl výslovně, že by jejich zpřístupněním mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost Policie ČR; k ní se vztahovalo teprve podání ze dne 9. 2. 2021. V podání ze dne 4. 10. 2016 žalovaný zmínil pouze možnost ohrožení nebo vážného narušení činností zpravodajských služeb. Městský soud nemůže režimu oddělení spisu podřadit i informace, u nichž to žalovaný předem výslovně nepožadoval, zde informace od Policie ČR. Pokud by § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací umožňoval soudu na základě vlastní úvahy rozhodnout, zda znemožní účastníkovi do spisu nahlédnout, dává stěžovatel NSS ke zvážení postup dle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Stěžovatel navíc zpochybňuje, zda i po osmi letech je důvodné utajovat před ním zprávy v režimu „vyhrazené“, tj. nejnižším stupni utajení, a zda zájem na utajení informací převyšuje zájem stěžovatele na zajištění „běžného“ procesu. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že jsou do utajované složky „Důvěrné“ zařazeny „Zprávy orgánu státu ze dne 6. 5. 2014“ a „Zpráva orgánu státu ze dne 25. 11. 2015“ (průvodní dopis), které obsahují informace označené stupněm utajení „Vyhrazené“, což ovšem z usnesení č. j. 9 A 85/2016 - 63 není poznat. Stěžovatel nevidí důvod, proč by se s těmito materiály nemohl seznámit, neboť podle judikatury NSS nelze do procesních práv účastníka řízení zasahovat víc, než je nezbytně nutné, a v případě dokumentů označených za „Vyhrazené“ může být jejich zpřístupnění podle § 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací pouze „nevýhodné pro zájmy České republiky“. Takový postup odporuje rozsudkům NSS ze dne 27. 1. 2010, č. j. 9 As 29/2009 - 84, a ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 As 175/2015 - 35.

[9] Ve spise nejsou v utajované části založeny podklady, na jejichž základě by mohl být vyvozen závěr, zda by seznámení účastníků řízení s utajovanými informacemi vedlo k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Z obsahu utajované části neplyne žádná skutečnost, nýbrž pouze názor zpravodajských služeb o spolehlivosti stěžovatele. Skutečným cílem žalovaného nebylo utajit zdroj informací, ale zabránit mu, aby se ke zdroji informací mohl vyjádřit a použít je jako důkaz pro trestní

pokračování

oznámení o podezření z trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, neboť obsahují zcela smyšlené informace a byly způsobilé stěžovateli přivodit újmu v osobním i profesním životě, což se také stalo. Městský soud bez patřičného právního titulu zkrátil stěžovatelova práva tím, že utajované informace v režimu „Vyhrazené“ bez žádosti žalovaného podle § 133 odst. 3 zákona týkající se zprávy orgánu státu (NCOZ a Generální inspekce bezpečnostních sborů, dále též „GIBS“) oddělil do částí spisu, kam stěžovatel a jeho zástupce nemohou nahlížet. Tím mu znemožnil uplatnit svá práva a oprávněné zájmy, např. podat trestní oznámení na autora citovaných zpráv. Polemizuje také s tvrzením městského soudu, že soudu nepřisluší přezkoumávat pravost a pravdivost podkladů, ve kterých jsou utajované informace obsaženy, ale může toliko přezkoumat, zda argumentace napadeného rozhodnutí založená na utajených informacích je obsahem správního spisu a zda závěry vyvozené z těchto informací nejsou v rozporu se zákonem. Proti tomuto názoru se však objevuje v judikatuře NSS i názor opačný, představovaný rozsudkem ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101, č. 2602/2012 Sb. NSS, z něž plyne nesprávnost názoru městského soudu, že dokazování ohledně věcného obsahu utajovaných informací nepřipadá v úvahu.

[10] Stěžovatel také věcně polemizuje s důvody, proč mu nebylo vydáno osvědčení „Důvěrné“. Proti tvrzení, že se stýkal s osobou, jež vyvíjela činnost proti zájmům ČR, uvádí, že považuje nadstandardní kontakty s osobami z veřejné a podnikatelské sféry a své jednání vůči nim za legitimní, zákonné a odpovídající jeho služebnímu zařazení a popisu pracovní činnosti. Samotný styk s nimi nelze považovat za bezpečnostní riziko, pokud se neprokáže, že v postavení policisty závažně neporušil své povinnosti, což se nestalo. Bližší informace nemůže sdělit, protože nebyl zbaven mlčenlivosti. Poukazuje však na odborné vyjádření Policejní akademie, týkající se pracovní náplně policisty v jeho pozici, jejíž součástí je i spolupráce s informátory. Svými styky se snažil získat poznatky užitečné pro policii, v jejichž silách například nebylo získat poznatky k šifrované komunikaci systému CryptoCult, který používali politici, soudci, státní zástupci, podnikatelé a někteří policisté. Nelze tedy tvrdit, že jeho styky neodpovídaly jeho pracovnímu zařazení jak na Útvaru zvláštních činností Policie ČR (dále též „ÚZČ“), tak později na Územním odboru Liberec, Krajském ředitelství policie Libereckého kraje. Skutečnost, že se s některými osobami stýkal na místě veřejnosti nepřístupném, odpovídala tomu, jak má probíhat spolupráce s tzv. rizikovými informátory, kterou stěžovatel ukončil právě během let 2013 a 2014. K ověření této skutečnosti bylo třeba, aby městský soud dostatečně prověřil informace ve zprávě příslušné zpravodajské služby; na tento důkazní návrh však městský soud nereflektoval. Nevypořádal se ani s tím, že žádný právní předpis včetně závazných pokynů policejního prezidenta nedefinoval pojem „osoba vyvíjející činnost proti zájmům České republiky“, a tak neomezoval a nezakazoval jejich využití jako osob jednajících ve prospěch policie a jako informátorů nebo při získávání operativních informací. Trvá na tom, že X ani Y, kteří ostatně byli zproštěni z obvinění vznášených v minulosti, nesděloval žádné informace, jimiž z titulu své funkce a zařazení disponoval, tedy ani informace o nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. S těmito osobami komunikoval výhradně ze zákonných důvodů, neboť jako jediný byl oprávněn zastupovat ÚZČ navenek. Opačný dojem mohl vzniknout jedině v důsledku mediální dehonestace stěžovatele, iniciované patrně R. Š. a novinářem M. F. Z vágní formulace zvolené městským soudem nemá stěžovatel možnost ověřit, zda soud skutečně posuzoval možnost, že zpráva mohla být sestavena tendenčně a zaujatě. K tomu by musel soud minimálně

vyslechnout zpracovatele zpráv, ověřit vztahy ředitele Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (dále též „ÚOOZ“) ke stěžovateli atd. Soud by měl dále posoudit způsoby, jakým byly informace získány, zda byly v souladu se zákonem a jaká je jejich věrohodnost, včetně vyžádání si nahrávek případných odposlechnů. Zohledněno mělo být také jeho vzdělání, jazykové znalosti, získaná ocenění aj., které podle městského soudu nejsou relevantní pro posouzení existence bezpečnostního rizika.

[11] Odmítá také extenzivní pojetí pojmu „riziko“, které při výkladu § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona o ochraně utajovaných informací použil městský soud. Úvaha podle § 14 odst. 3 a 6 zákona o utajovaných informacích musí vycházet z dostatečných skutkových zjištění o všech rozhodných znacích skutkové podstaty podle některého z písmen odst. 3 a o všech rozhodných vodítcích vyplývajících z jeho odst. 6. Zjištěné skutkové okolnosti musí být přesvědčivým podkladem pro závěr, že v konkrétním případě znamená naplnění určité skutkové podstaty skutečně bezpečnostní riziko. Takovým podkladem nemohly být smyšlené přepisy odposlechnů, které si městský soud sám nemohl přehrát, ale musel vycházet z jejich interpretace kpt. Mgr. G. M. a z jejího průběžného hodnocení v úředních záznamech o vyhodnocení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ze dnů 22. a 23. 4. 2013. Ty považoval žalovaný za stěžejní, jak je patrné z toho, že jim věnoval stranu 2 svého rozhodnutí, přestože jsou uvedené úřední záznamy zcela smyšlené. Podobně i důkazy žalovaného týkající se písemností v režimu utajení „Vyhrazené“ od GIBS a ÚOOZ byly možná získány v rozporu s právními předpisy. Shrnuje proto, že odebrání a nevydání bezpečnostní prověrky předcházela velice sofistikovaná trestná činnost zaměřená proti němu. Městský soud však na tento podnět vůbec nereagoval a svou nečinností mohl způsobit uplynutí promlčecí doby pro stíhání těchto činů. Proto stěžovatel namítá nesprávný úřední postup soudu.

[12] Nelze navíc souhlasit s tvrzením městského soudu, že námitky, jimiž brojil v podání ze dne 6. 10. 2020 proti úředním záznamům ze dnů 22. a 23. 4. 2013, uplatnil opožděně. Už v žalobě je totiž uváděl jako navržený důkaz. Krom toho v rozsudku není odůvodněno, proč městský soud odmítl provést důkazy, které stěžovatel označuje: *„zbavení mlčenlivosti, výslech M., nevyžádal doplňující zprávu u BIS“*.

[13] Nesouhlasí také s tvrzením městského soudu, že námitka podjatosti, kterou uplatnil dne 7. 12. 2020, byla opožděná ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. i podle § 90 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací. Námitka podjatosti a systémové podjatosti totiž byla pouze důkazem pro podporu tvrzení uvedených v žalobě ve smyslu rozsudku NSS ze dne 27. 4. 2007, č. j. 4 Azs 176/2006 - 84, č. 1834/2009 Sb. NSS. Označil za hypotetické tvrzení městského soudu, že stěžovateli byla již dříve známa jména pracovníků NBÚ, kteří se podíleli na bezpečnostním řízení, neboť se dne 17. 12. 2015 a poté prostřednictvím svého zástupce dne 21. 4. 2016 při nahlížení do příslušných bezpečnostních svazků vedených k jeho osobě seznámil s jejich obsahem, a tím i se jmény těchto pracovníků NBÚ. Tím však městský soud fakticky stěžovateli ukládá, aby takové osoby nahlížením do spisu aktivně vyhledal. Postup žalovaného, který v odpovědi na jeho žádost o poskytnutí jmen osob rozhodujících v jeho věci poukázal pouze na skutečnost, že stěžovatel již dvakrát nahlížel do spisu, navíc porušil požadavek § 15 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jak byl vyložen v rozsudku NSS ze dne 25. 3. 2009, č. j. 2 As 83/2008 - 124. Informace týkající se důvodů podjatosti

pokračování

JUDr. R. V. a Mgr. R. B. navíc mohl uplatnit až poté, co je zjistil při „analýze otevřených zdrojů“ začátkem prosince 2020 (konkrétně poukazuje na články na webových serverech svobodny-svet.cz a pravyprostor.cz). Uvedené články jednoznačně potvrzují propojení JUDr. R. V., kterého je třeba pokládat za úřední osobu ve smyslu zákona, s Mgr. R. B., který manipuloval s bezpečnostním řízením. Stěžovatel nesouhlasí s názorem městského soudu, že systémovou podjatost správního orgánu nezakládá podezření na trestnou činnost, které se měl dopustit jeho konkrétní zaměstnanec. Podle judikatury znamená systémová podjatost ovlivnění bezpečnostního řízení jinými než zákonnými prostředky, což dopadá i na situaci, kdy existuje někdo, kdo má zájem na určitém výsledku řízení a přitom má či může mít schopnost působit na příslušnou úřední osobu prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu k úřadu. Městský soud se dostatečně nezabýval námitkou podjatosti člena rozkladové komise JUDr. R. V. jako úřední osoby, a zatížil tak soudní řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[14] Brojí proti tomu, že s výjimkou odborného vyjádření Policejní akademie městský soud při ústním jednání dne 11. 2. 2021 paušálně zamítl všechny navržené důkazy, jež vyhodnotil jako nepotřebné a nadbytečné. Městský soud navíc při jednání značně opožděně zamítl i jeho návrh ze dne 14. 5. 2020 na přerušení řízení za účelem doplnění příslušné zprávy zpravodajské služby. Nesouhlasí také s nevyhověním žádosti o odročení jednání o 30 dnů, což chtěl využít k reakci na podání žalovaného ze dne 9. 2. 2021, které mu bylo doručeno dne 10. 2. 2021 v 18:16, tedy mimo obvyklou pracovní dobu a těsně přede dnem ústního jednání. Stěžovatel shrnuje, že městský soud „*postupoval zcela nezákonně, ignoroval důkazní návrhy žalobce, celou věc nebývale protahoval a zjevně podjatým chováním předsedy senátu zdiskreditoval celý senát, ke kterému žalobce ztratil důvěru a důvěru ve své právo na spravedlivý proces.*“ Navrhl, aby NSS napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, nebo aby ve věci samé rozhodl tak, že zruší rozhodnutí žalovaného o nevydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „Důvěrné“, v návaznosti na rozhodnutí žalovaného o zamítnutí rozkladu.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Připomněl, že úprava utajovaných informací je z důvodu ochrany bezpečnostních zájmů ČR založena na principu vyloučení jakýchkoliv pochybností o bezpečnostní spolehlivosti dané fyzické osoby. Nedostatek bezpečnostní spolehlivosti proto může být dán již jen při podezření z existence bezpečnostního rizika. Svá rozhodnutí odůvodnil v mezích, jež mu dovoluje § 122 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací, bližší konkretizace důvodů nevydání osvědčení by již tento zákon porušovala. Jeho závěr o výskytu bezpečnostních rizik u stěžovatele má dostatečnou oporu v předloženém spisovém materiálu.

[16] Pokud jde o stěžovatelův návrh na přerušení řízení ve spojení s požadavkem na doplnění zprávy příslušné zpravodajské služby a návrh na odročení jednání o 30 dnů, které chtěl využít k přípravě vyjádření a k poradě o dalších důkazních návrzích, má žalovaný za to, že městský soud postupoval správně, když stěžovatelovy návrhy neakceptoval, neboť by došlo k dalšímu protahování soudního řízení a další důkazy by nevnesly do projednávané věci nové světlo. Stěžovateli není obsah zpráv zpravodajské služby znám a může se pouze domnívat, co je v nich uvedeno. S ohledem na závažnost informací, které byly v bezpečnostním řízení zpravodajskými službami sděleny, je velmi pravděpodobné, že jakákoliv další vyjádření zpravodajských služeb by byla v režimu utajení a velmi

pravděpodobně i nadále pod ochranou § 133 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných informací. Navíc by bylo odročení nadbytečné. Žalovaný totiž v podání ze dne 9. 2. 2021 pouze upřesnil své dřívější podání, které reagovalo na stěžovatelovy námitky obsažené v podáních doručených žalovanému dne 9. 10. 2020 a dne 11. 1. 2021. Žalovaný zde pouze zdůraznil, kdo je původcem utajovaných písemností, a upozornil na nesprávné označení dokumentů stěžovatelem.

[17] Ke stěžovatelovu tvrzení o procesně utajovaném způsobu získání informace o tom, že stěžovatel nahlížel dne 15. 1. 2019 do soudního spisu, žalovaný vysvětlil, že o nahlížení do spisu se dozvěděl z usnesení NSS ze dne 27. 8. 2019, č. j. Aprk 15/2019 - 117, jímž byl zamítnut stěžovatelův návrh na určení lhůty městskému soudu k provedení procesního úkonu.

[18] V podání ze dne 23. 2. 2022 stěžovatel upozornil na sdělení NCOZ ze dne 9. 9. 2021, podle něž ÚOOZ nebyl policejním orgánem, v jehož trestní věci byl vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního účastnického čísla, které stěžovatel uvedl v žádosti. Právě tyto odposlechy byly klíčové pro vyhotovení smyšlených úředních záznamů vyhotovených kpt. Mgr. G. M.

[19] Žalovaný v reakci na toto podání zopakoval, že nemá žádnou pochybnost o zákonnosti postupu orgánů činných v trestním řízení. Připomněl, že stěžovatel zaslal NSS tuto informaci více než pět měsíců poté, co ji sám obdržel.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[21] Nejvyšší správní soud úvodem připomíná, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispozitivní. Obsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Stěžovatel v nynějším řízení předložil osmdesátistránkovou kasační stížnost, kterou tvoří namísto stížních bodů komentáře k jednotlivým bodům napadeného rozsudku (v opakujícím se formátu „*K odůvodnění článku...chce žalobce uvést následující tvrzení...*“), zčásti pak citace judikatury a různých dalších dokumentů, včetně samotného napadeného rozsudku a podání účastníků řízení, které však mnohdy nejsou od vlastního textu stěžovatele odlišeny, takže není vždy patrné, co je tvrzení stěžovatele a co jen citace, a zda s ní souhlasí či co z ní konkrétně dovozuje. K přehlednosti kasační stížnosti nepřispívá ani to, že je v ní často zaměňován žalobce a žalovaný a že se jednotlivé odstavce během kasační stížnosti opakují, a to i několikrát. Přesto se NSS pokusil uspořádat tento rozsáhlý a nepřehledný text do podoby rekapitulované výše, aby kasační stížnost bylo možno věcně posoudit.

pokračování

III. a) Námitka podjatosti proti předsedovi senátu městského soudu

[22] Nejvyšší správní soud neshledal pochybení městského soudu v jeho postupu poté, co stěžovatel při ústním jednání konaném dne 11. 2. 2021 vznesl proti předsedovi senátu Mgr. Křížovi námitku podjatosti. Samotný s. ř. s. přímo nepamatuje na námitku podjatosti vznesenou při ústním jednání, na základě § 64 s. ř. s. je však možno přiměřeně použít ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Podle jeho § 15b odst. 1 obecně platí, že námitku podjatosti soud předloží s vyjádřením dotčených soudců k rozhodnutí svému nadřízenému soudu. Městský soud zde však postupoval podle odst. 2 téhož ustanovení: *Ustanovení odstavce 1 neplatí, byla-li námitka uplatněna před nebo v průběhu jednání, při němž byla věc rozhodnuta, a má-li soud za to, že námitka není důvodná.*

[23] Aplikovatelnost citovaného ustanovení i na řízení ve správním soudnictví již potvrdil NSS v rozsudku ze dne 20. 4. 2017, č. j. 9 As 146/2016 - 366. Podmínky pro jeho aplikaci byly v nyní posuzovaném případě splněny, neboť stěžovatel námitku podjatosti uplatnil při ústním jednání, při němž byla věc rozhodnuta, a městský soud shledal, že není důvodná, což odůvodnil jak při samotném ústním jednání, tak následně v bodech 35. až 37. napadeného rozsudku.

[24] Se závěrem, že byla námitka podjatosti nedůvodná, se ztotožňuje i NSS v rámci řízení o kasační stížnosti, v níž stěžovatel uplatnil tvrzenou podjatost předsedy senátu Mgr. Kříže coby kasační námitku zmatečnosti řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Takřka všechny výtky, jež vůči předsedovi senátu směřuje (viz jejich výčet v bodě [7] tohoto rozsudku), se totiž týkají jeho postupu v samotném řízení, a nemohou tedy založit jeho vyloučení z řízení, neboť poslední věta § 8 odst. 1 s. ř. s. jasně stanoví: *Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[25] Jedinou výtkou, která není kryta právě citovaným ustanovením, je namítané porušení práva na zákonného soudce, které stěžovatel spatřuje v tom, že jeho zákonným soudcem měla být předsedkyně původního senátu JUDr. Havlíková a pozdější přerозdělení spisů, v jehož rámci byli za předsedy senátu označeni Mgr. Kříž a Mgr. Sabol, odporovalo principu zákonného soudce. S uvedenou kritikou se NSS neztotožňuje. Ze spisu městského soudu jasně vyplývá, že nešlo o stěžovatelem tvrzené přerозdělení spisů, neboť spis byl od začátku přidělen jako soudci zpravodaji k vyřízení Mgr. Martinu Křížovi (viz úřední záznam ze dne 20. 5. 2016 na č. l. 33 spisu městského soudu), který byl v té době součástí senátu 9 A předsedaného v dané věci JUDr. Ivankou Havlíkovou. Skutečnost, že se následně stal Mgr. Kříž předsedou senátu a věc poté rozhodoval v senátu složeném z něj a soudkyň Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové, nemohla představovat důvod k tomu, aby on sám přestal být ve stěžovatelově věci zákonným soudcem, a byl důvod jej vyloučit z řízení podle § 8 s. ř. s.

[26] Změna složení zbytku rozhodujícího senátu nezaložila v dané věci ani důvod zmatečnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Změna složení senátu byla totiž odrazem toho, že byl v roce 2018 Mgr. Martin Kříž jmenován předsedou senátu, což se odrazilo ve změně č. 11 Rozvrhu práce Městského soudu v Praze pro rok 2018 (veřejně

dostupný na stránkách <https://www.justice.cz/web/mestsky-soud-v-praze/47>, viz jeho strany 6 a 7), kterou byl zřízen nový senát 15 A, v němž byla následně věc rozhodována, což ostatně městský soud vysvětlil i v bodě 56. svého rozsudku. Za situace, kdy sám Mgr. Kříž byl soudcem zpravodajem ve stěžovatelské věci od samého počátku, nelze tvrdit, že by nebyl zákonným soudcem. Další z rozhodujících soudkyň, Mgr. Věra Jachurová, byla členkou soudního senátu č. 15 podle strany 188 Rozvrhu práce MS v Praze pro rok 2021 (dostupný na stránkách <https://www.justice.cz/web/mestsky-soud-v-praze/55>), jehož členové byli zastupováni (z důvodu stáže Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D.) členy senátu č. 9, mezi něž patřila podle strany 182 rozvrhu práce i třetí rozhodující soudkyně Mgr. Ing. Silvie Svobodová. Nešlo tedy o žádnou z praktik, které Ústavní soud kritizoval v nálezu sp. zn. I. ÚS 2769/15, na nějž poukazuje stěžovatel. V jeho bodě 41 Ústavní soud zdůraznil: „*Ústavní soud tedy shrnuje, že rozvrh práce musí obsahovat transparentní předem stanovená obecná pravidla pro určení konkrétního soudce nebo soudců v senátu, kteří ve věci budou rozhodovat, pravidla pro jejich zastupování v případě jejich důvodné krátkodobé absence či podjatosti i pravidla pro přerozdělování věcí pro případ dlouhodobé absence soudce. Tato pravidla se tedy vztahují na prvotní přidělení věci i na případné následné přerozdělení téže věci. Jen takový výklad § 41-45 zákona o soudech a soudcích je ústavně konformní. Rozvrh práce tudíž nemůže rozhodnutí o přidělení či přerozdělení věci přenechat na soudním funkcionáři, neboť takové uspořádání ohrožuje nezávislost soudců a důvěru veřejnosti v soudní moc a zbavuje účastníky řízení účinné ochrany proti účelové manipulaci. Soudce, který byl povolán na základě takového rozhodnutí soudního funkcionáře, není zákonným soudcem ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny.*“

III. b) Nezpřístupnění oddělené části soudního spisu

[27] Další stěžovatelská námitka směřovala proti tomu, že ze správního spisu byla při soudním řízení oddělena část spisu obsahující utajované informace, která mu nebyla zpřístupněna.

[28] Nakládání s utajovanými informacemi v soudním řízení upravuje § 133 zákona o ochraně utajovaných informací, jehož odst. 2 zní: *Dokazování se v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem.*

[29] Odst. 3 upravuje postup při oddělení utajované části spisu: *Úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastníci řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nablížit nemohou. V ostatním nejsou ustanovení zvláštního právního předpisu o dokazování, označování částí spisu a nablížení do něj dotčena.*

pokračování

[30] Citovaná ustanovení představují právní úpravu speciální vůči § 45 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nelze z nahlížení vyloučit části spisu, které obsahují utajované informace, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz soudem (viz rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2010, č. j. 9 As 29/2009 - 84), a byla opakovaně vyložena judikaturou NSS. Tu shrnul zejména rozšířený senát v usnesení ze dne 1. 3. 2016, č. j. 4 As 1/2015 - 40, č. 3667/2018 Sb. NSS, v němž odkázal na předchozí rozsudek NSS ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 As 9/2010 - 94, a na něj navazující rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 11. 2015, Regner proti České republice, stížnost č. 35289/11, jímž byl přístup NSS aprobován (stejně jako v následném rozsudku velkého senátu v téže věci ze dne 19. 9. 2017). Rozšířený senát vyšel dále z rozsudku NSS ze dne 19. 6. 2013, č. j. 3 As 63/2012 - 25, podle něž je „*nutné důvod neposkytnutí utajované informace účastníku řádně odůvodnit a nezasahovat do jeho procesních práv více, než je nezbytně nutné za účelem ochrany výše uvedených veřejných zájmů. Samozřejmě je přitom nutné splnit výše uvedené zákonné podmínky, za nichž je možné k neposkytnutí utajované informace účastníku řízení před soudem přistoupit. Vzhledem k tomu, že postavení účastníka řízení je v takových případech oslabené a tento do jisté míry ztrácí možnost hájit se, soud pak musí „suplovat“ procesní aktivitu účastníka a přezkoumat napadené rozhodnutí i nad rámec žalobních námitek.*“ Na těchto základech rozšířený senát shrnul v bodech 21 a 32 svého usnesení č. j. 4 As 1/2015 - 40, „*že v soudním řízení lze provádět dokazování i ohledně obsahu utajovaných skutečností, ledaže jsou splněny zákonné předpoklady pro znepřístupnění takovýchto informací žalobci (viz bod [13] shora). Znepřístupnění informací v průběhu soudního řízení a jejich vyloučení z běžného dokazování proto není automatické, ale nastává jen tehdy, pokud soud dospěje k závěru, že k vyloučení takovýchto informací budou zákonné předpoklady. (...) Žalovaný ani správní soudy sdělení zpravodajských služeb nepřezkoumávají v takovém rozsahu a takovým způsobem, který je ve správním soudnictví obvyklý. Judikatura nicméně zdůraznila, že byt' jde o podkladové akty, nemohou být zprávy zpravodajských služeb pouze vyjádřením názoru jejich zpracovatele, bez patřičného skutkového podkladu zachyceného ve spise a soudem ověřitelného. Žalovaný i správní soudy musí mít možnost zhodnotit věrohodnost a přesvědčivost zpravodajské informace a její relevanci ve vztahu k bezpečnostnímu řízení.*“

[31] Konkrétní podmínky aplikace § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací při přezkumu bezpečnostního řízení shrnul NSS v rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 1 As 83/2009 - 60: „*Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že účastník bezpečnostního řízení není oprávněn nahlížet do utajované části bezpečnostního svazku a žalovaný není povinen uvádět ve svých rozhodnutích důvody, které jsou utajovanými informacemi; postačí na ně pouze odkázat. Současně však musí být účastníkovi bezpečnostního řízení na základě jeho žaloby poskytnuta ochrana soudy ve správním soudnictví, a to za těchto podmínek:*

- 1) *z nahlížení lze (resp. za podmínek § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. je nutno) v rámci soudního řízení vyloučit ty části spisu, které obsahují utajované informace;*
- 2) *z nahlížení obecně nelze vyloučit části spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz soudem (za podmínek § 46 odst. 6 s. ř. s. ve spojení s § 58 odst. 5 zákona č. 412/2005 Sb.); k vyloučení by mohlo dojít pouze v případě možného ohrožení nebo vážného narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie, přičemž i v takovém případě by měl soud zvážit možnost poskytnout účastníkovi bezpečnostního řízení (žalobci) alespoň anonymizované či agregované údaje;*
- 3) *pokud by vůbec nebylo možné poskytnout žalobci přístup k utajovaným informacím byt' v určité omezené formě, není soud vázán žalobními body a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví důležitými.*

Takto široce pojímanou soudní ochranu účastníka bezpečnostního řízení považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné vyvážení určitých omezení práva na spravedlivý proces, které účastník řízení musí strpět, jež jsou ale zároveň takovému typu řízení nutně vlastní a ústavně akceptovatelná.“

[32] Právě citované podmínky plně odrážejí vyvažování hledisek, která shrnul NSS ve stěžovatelem zdůrazňovaném rozsudku č. j. 7 As 31/2011 - 101: „Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že v bezpečnostním řízení je nutno najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy. Na jedné straně zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána, a na druhé straně zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu. Této rovnováhy však v žádném případě nelze dosáhnout, pokud nebude zajištěna účinná soudní, a tedy na exekutivě nezávislá a ve sporu mezi účastníkem řízení a exekutivou nestranná kontrola relevance informací, na základě nichž je v bezpečnostním řízení rozhodováno. Protože mezi oběma protichůdnými legitimními zájmy je nutno najít rovnováhu, musí mít soud v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení. Jen tak může být zajištěna účinná soudní kontrola. Soud je zde ve zvýšené míře než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, garantem práva na spravedlivý proces, což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu veřejné správy. Za splnění těchto podmínek pak může být přístup k informacím v nezbytných případech odepřen účastníkům řízení či dalším na řízení participujícím osobám (zástupcům účastníků, zúčastněným osobám aj.). Ostatně právě proto mají také soudci podle § 58 odst. 1 písm. e) a odst. 2 zákona o utajovaných informacích přístup k utajovaným informacím všech stupňů utajení bez platného osvědčení ode dne jmenování do funkce po dobu jejího výkonu a v rozsahu nezbytném pro její výkon. Soudní kontrola, které nemůže být za žádných okolností odepřen přístup k informacím relevantním pro výsledek bezpečnostního řízení, tak může v míře ještě dostačující zajistit vyloučení libovůle u zpravodajských služeb a NBÚ při zachování utajení té nezbytné části informací relevantních pro bezpečnostní řízení, jejichž poskytnutí účastníkům řízení by bylo v rozporu s veřejným zájmem na jejich utajení. Neměl-li by však soud k takovým informacím přístup, o účinnou soudní kontrolu by se nejednalo, což by bylo nutno považovat za protiústavní stav (viz také argumentaci v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2011, čj. 7 As 39/2010-64). Soud by totiž byl v takovém případě ve skutkové rovině „slepý“, musel by se spolehnout pouze na správnost názoru zpravodajských služeb a přezkoumával by pouze procesní námitky. Exekutiva má tedy právo za určitých okolností tomu, kdo je podrobován bezpečnostní prověrce, výjimečně neříci, z jakých konkrétních skutkových důvodů nebyl shledán bezpečnostně způsobilým. Je však vždy povinna, chce-li, aby její rozhodnutí obstálo při soudní kontrole, umožnit v plném rozsahu, tedy zejména ve skutkové rovině, přezkum těchto důvodů soudem. Toho nelze dosáhnout jinak, než že informace, o něž se rozhodnutí v bezpečnostním řízení opírá, musí být součástí spisu NBÚ, spolu s ním musí být poskytnuty soudu v rámci přezkumu a soud z úřední povinnosti, i nad rámec žalobních námitek, přezkoumá relevanci těch informací, jež účastníkovi řízení nebyly zpřístupněny a ve vztahu k nimž je mu znemožněno, či přinejmenším zásadně omezeno, právo namítat jejich nezákonnost, věcnou nesprávnost nebo relevanci pro řízení.“

[33] Těmto požadavkům městský soud dostal. Žalovaný mu dne 4. 10. 2016 postoupil spisový materiál skládající se ze dvou složek neutajovaných a dvou složek utajovaných v režimu „Vyhrazené“ až „Důvěrné“ a v souvisejícím podání uvedl na stranách 2 a 3

pokračování

důvody, pro něž jde o informace, ohledně nichž nelze ve smyslu § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací zbavit mlčenlivosti. Tyto důvody byly jednak obecné, týkající se principů činnosti zpravodajských služeb, jednak konkrétní, když žalovaný uvedl, že dokumenty zařazené v příloze č. 4 obsahují natolik konkrétní informace, že by jejich zpřístupnění stěžovateli nebo jeho zástupcům umožnilo identifikovat jejich zdroje a rozkrýt metody a taktické postupy využívané při jejich získávání. V reakci na to tehdejší předsedkyně senátu vydala usnesení ze dne 5. 12. 2017, č. j. 9 A 85/2016 - 63, jímž od spisu oddělila tuto přílohu č. 4 obsahující utajovanou složku „Důvěrné“. Usnesení neobsahovalo podle § 55 odst. 4 s. ř. s. odůvodnění.

[34] Podrobné odůvodnění postupu městského soudu je však obsaženo v bodech 53. až 58. nyní napadeného rozsudku. Zde se vypořádal i s tím, že žalovaný v podání ze dne 4. 10. 2016 opomněl uvést, že původcem uvedených dokumentů nejsou pouze zpravodajské služby, ale také Policie ČR, takže porušením jejich režimu „Důvěrné“ by mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost nejen zpravodajských služeb, ale také policie. Tuto skutečnost sice žalovaný doplnil až v podání ze dne 9. 2. 2021, nicméně jak uvedl městský soud v bodě 55. rozsudku, oba původce zjistil již ze samotné oddělené části spisu.

[35] Jde tedy o situaci odlišnou od rozsudku NSS ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 As 175/2015 - 35, v jehož bodě 31 NSS vytkl městskému soudu, že nemohl „z rozsudku ani z usnesení předsedkyně senátu zjistit, jak městský soud dospěl k závěru, že jde o informaci, ohledně níž nelze zprostit mlčenlivosti, neboť činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena. To, že tak označí tuto informaci žalovaný, je totiž pouze první nutnou podmínkou k tomu, aby k utajované části spisu nebyl umožněn přístup stěžovateli, avšak nikoliv podmínkou postačující.“ V nyní posuzovaném případě bylo naopak podrobné odůvodnění postupu městského soudu obsaženo v bodech 53. až 58. nyní napadeného rozsudku.

[36] Nejvyšší správní soud se proto dále zaměřil na povahu a obsah informací uvedených v utajované části spisu a dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro postup dle § 133 zákona o ochraně utajovaných informací byly splněny. Posuzované informace jednak byly označeny jako informace, o kterých nelze zprostit mlčenlivosti, a dále jsou takového charakteru, že by jejich zpřístupněním stěžovateli mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost zpravodajských služeb nebo policie. Vzhledem k povaze i obsahu předmětných informací by zpřístupněním těchto informací stěžovateli velmi pravděpodobně došlo k rozkrýtní metod práce zpravodajské služby, vyzrazením informací by mohlo dojít i k odhalení informačních zdrojů či ovlivňování případných svědků. Městský soud proto nepochybil, postupoval-li v souladu s § 133 zákona o utajovaných informacích a přezkoumal-li odůvodnění rozhodnutí žalovaného v intencích stanovených v § 122 odst. 3 uvedeného zákona: *V odůvodnění se uvedou důvody vydání rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi.*

[37] Klíčové pro posouzení požadavků plynoucích z výše citované judikatury je, že oddělení utajované složky „Důvěrné“ ze spisu v nyní posuzovaném případě neznemožnilo stěžovateli účinnou procesní obranu. Již na základě uvedení důvodů, pro něž mu nebylo vydáno osvědčení, jak byly vyloženy v prvostupňovém rozhodnutí a v rozhodnutí žalovaného, totiž věděl, jaké jsou důvody neudělení požadovaného osvědčení, tedy že spočívají v jeho chování a zejména ve stycích s osobou ohrožující zájmy ČR. Nevěděl sice konkrétně, o kterou osobu jde, a neznal všechny podrobnosti, které jsou zejména zpravodajským službám o stycích s touto osobou a dalšími osobami známy, nicméně svou procesní obranu mohl zaměřit a také ji zaměřil právě na vyvrácení podezření, že jeho styky s některými osobami z podnikatelských či politických kruhů zakládají pochybnosti o jeho bezpečnostní spolehlivosti (viz k tomu následující část odůvodnění). Nešlo tedy o situaci, kterou Ústavní soud nedávno zkritizoval v bodě 27 nálezu ze dne 19. 10. 2021, sp. zn. III. ÚS 2116/21: *„Situace, která nastala v této věci, však není nepodobná střelbě na terč se zavázanýma očima. Ministerstvo totiž žádost stěžovatelky zamítlo, přičemž však stěžovatelku neseznámilo s důvody, pro které v řízení nebyla úspěšná; to však učinilo za situace, kdy svoje rozhodnutí opřelo výhradně o okolnosti, pro jejichž utajování není dán žádný zákonný a ani rozumný důvod, jelikož jsou stěžovatelce dobře známé a veřejně dostupné. Takovýto postup ovšem Ústavní soud nemůže akceptovat a považovat za souladný s čl. 36 odst. 1 Listiny.“* V nyní posuzované věci stěžovatel přibližně věděl, kde se nachází pomyslný „terč“, k němuž má směřovat jeho procesní obrana, a NSS, aniž by mohl rozkrýt další podrobnosti, může konstatovat, že jeho argumentace v soudním řízení, včetně argumentace v kasační stížnosti, zasahuje i tvrzení obsažená v oddělené části spisu. To je dáno ostatně již tím, že přímo v napadeném rozhodnutí žalovaného jsou vyjmenovány klíčové aspekty stěžovatelova chování, které odůvodňují shledání bezpečnostního rizika v jeho případě.

[38] Bylo tedy dosaženo vyvážení zájmu spravedlivého procesu stěžovatele a zájmu ochrany utajovaných informací, týkajících se zejména fungování bezpečnostních služeb, jak je Ústavní soud shrnul v nálezu ze dne 6. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 377/04: *„Není jisté možné, aby byl Úřad pod záminkou absolutního zachování procesních práv účastníka nucen uvádět ve svých rozhodnutích skutečnosti, které by mohly ohrozit zájem státu, efektivitu práce zpravodajských služeb či policejních složek, anebo bezpečnost jejich agentů či třetích osob. O to důsledněji je pak ale potřeba dbát na to, aby se těchto cílů nedosahovalo popřením principu právního státu či na úkor základních práv jednotlivce.“* Stěžovatel sám ostatně podle kasační stížnosti nespatřuje zásah do svých práv primárně ve znemožnění účinné procesní obrany v řízení před městským soudem, ale v tom, že v důsledku neseznámení s oddělenou částí spisu nemohl dostatečně chránit svá další práva a údajné oprávněné zájmy, např. podat trestní oznámení na autora citovaných zpráv. V těchto důsledcích spatřuje dokonce nesprávný úřední postup soudu, k čemuž však NSS připomíná, že smyslem soudního přezkumu správního rozhodnutí jistě není umožnit žalobci dát podnět k trestnímu stíhání dalších osob.

[39] Pokud stěžovatel vytýká městskému soudu, že se nemohl seznámit ani s některými informacemi, jež byly v rámci oddělené části spisu označeny pouze stupněm utajení „Vyhrazené“, tedy nejnižším stupněm utajení, takže by jejich zpřístupnění mohlo být leda „nevýhodné pro zájmy České republiky“ ve smyslu § 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, připomíná NSS svůj závěr z rozsudku č. j. 9 As 9/2010 - 94: *„Z uvedených ustanovení je zřejmé, že o oddělení příslušné části spisu rozhoduje soud, respektive*

pokračování

předseda příslušného senátu, a to za předpokladu, že dospěje k závěru, že jsou pro vyloučení určitých informací z nahlížení do spisu splněny shora uvedené zákonné předpoklady. Zákon o ochraně utajovaných informací neváže postup stanovený v § 133 odst. 3 na skutečnosti klasifikované konkrétním určitým stupněm utajení, jak se nesprávně domnívá stěžovatel, ale tento postup se v obecné rovině uplatní na jakékoliv utajované informace (od vyhrazených až po přísně tajné), které jsou obsaženy ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie, pokud by jejich zpřístupněním mohlo dojít k ohrožení či vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie, jsou-li současně označeny NBÚ, který o nich tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti. Je proto zcela nerozhodné, jakým konkrétním stupněm utajení jsou dle ustanovení § 4 uvedeného zákona jednotlivé skutečnosti klasifikovány, rozhodující je zejména jejich povaha, obsah, vztah k jiným osobám, neboť pouze na základě posouzení těchto atributů lze dospět k závěru, zda zpřístupněním příslušných informací může či nemůže potenciálně dojít k ohrožení či narušení činnosti v zákoně uvedených subjektů.“ (zvýraznil NSS)

III. c) Věcné důvody pro nevydání osvědčení „Důvěrné“

[40] Stěžovatel také opakuje, že ničím nezavdal příčiny k tomu, aby mu nebylo vydáno osvědčení pro stupeň „Důvěrné“. K tomu NSS připomíná, že žalovaný shledal, že nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, podle nějž lze osvědčení vydat fyzické osobě, která je bezpečnostně spolehlivá. U stěžovatele ovšem bylo shledáno bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. d) téhož zákona, tedy *chování, které má vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace*, a dále bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. e) téhož zákona, tedy *styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky*. Podle § 14 odst. 6 téhož zákona platí: *Při posuzování, zda skutečnost uvedená v odstavci 3 je bezpečnostním rizikem, se přiblíží k tomu, do jaké míry může ovlivnit schopnost utajovat informace, k době jejího výskytu, k jejímu rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období uvedeném v odstavci 4.*

[41] Uvedená ustanovení, zejména vymezení toho, co lze považovat za bezpečnostní riziko podle návětí § 14 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací, byla komplexně vyložena v rozsudku č. j. 7 As 31/2011 - 101: *„Zde zákon reflektuje, že v realitě života mohou mít ty samé vzorce chování v různých případech velmi odlišné důsledky a že v takových případech by byl každý zákonný automatismus kontraproduktivní. Záleží vždy na kontextu, tedy na době, situaci, povaze jednajícího a mnoha dalších zákonem jen obtížně definovatelných okolnostech. Zákonodárce proto v citovaném ustanovení zcela záměrně užívá slova ‚lze‘, jímž správnímu orgánu vymezuje prostor pro komplexní, všestrannou a do hloubky konkrétních okolností jednotlivého případu jdoucí úvahu o tom, zda v daném případě je bezpečnostní riziko vskutku dáno, i když je splněna nutná vstupní podmínka, tedy naplnění některé konkrétní skutkové podstaty uvedené v písmenech a) až j) citovaného ustanovení. K tomu, podle jakých pravidel a na základě jakých kritérií má být správní úvaha vedena, je obsaženo vodítko v § 14 odst. 6 zákona o utajovaných informacích. Při posuzování, zda skutečnost uvedená v § 14 odst. 3 je bezpečnostním rizikem, se přiblíží*

– k tomu, do jaké míry může tato skutečnost ovlivnit schopnost zkoumané osoby utajovat informace; zvažuje se tedy, zda a případně v jaké míře vůbec má dotyčná skutečnost vliv na

schopnost zkoumané osoby utajovat informace, a tedy nedopustit jejich prozrazení, ať již z jakéhokoli důvodu a jakoukoli formou;

– k době výskytu uvedené skutečnosti; zejména proto, že nezřídka se míra rizika prozrazení utajované informace v čase z různých důvodů mění, ač jinak řada dalších okolností zůstává obdobná;

– k jejímu rozsahu; tj. nepochybně především k rozsahu, tj. jakési velikosti, významnosti v obecném slova smyslu, příp. míře opakování či délce trvání rizikové skutečnosti, její obecné závažnosti aj.;

– k charakteru této skutečnosti; tedy např. míře její zavrženíhodnosti či naopak omluvitelnosti, k tomu, nakolik je obecně či speciálně nebezpečná pro určité žádoucí hodnoty či zájmy aj., a

– k (všeobecnému) chování fyzické osoby v zákonem stanoveném rozhodném období uvedeném v § 14 odst. 4.

Znamená to tedy, že úvaha podle § 14 odst. 3 a 6 zákona o utajovaných informacích musí v první řadě vycházet z dostatečných skutkových zjištění o všech rozhodných znacích skutkové podstaty podle některého z písmen odstavce 3 citovaného ustanovení a o všech rozhodných vodících vyplývajících z jeho odstavce 6. Zjištěné skutkové okolnosti pak musí ve svém souhrnu být přesvědčivým podkladem pro závěr, že v konkrétním případě znamená naplnění určité skutkové podstaty skutečně bezpečnostní riziko. (...) Posuzování informační hodnoty určitého zjištění je nutně vždy úvahou pravděpodobnostní, založenou v určité míře na odhadu. Proto (a Nejvyšší správní soud to zmínil již ve svém rozsudku ze dne 30. 1. 2009, čj. 5 As 44/2006-74) někdy pro závěr o existenci bezpečnostního rizika postačí zjištění, že je pravděpodobné, že příslušná zákonem předvídaná skutková podstata byla naplněna. Může tomu tak být ovšem pouze v případě, že taková eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění a že se na základě dostupných údajů jeví být významně pravděpodobnější než jiná v úvahu připadající vysvětlení.“

[42] Stejně jako městský soud, konstatuje i NSS, že po seznámení s utajovanými informacemi obsaženými v oddělené části spisu shledal, že tyto informace jednoznačně potvrzují závěr žalovaného o existenci bezpečnostního rizika u stěžovatele. Ani NSS nevznikly pochybnosti o zákonnosti pořízení zpráv příslušných orgánů státu k osobě stěžovatele i zprávy příslušné zpravodajské služby o výsledku šetření k jeho osobě a zprávy zpravodajské služby, jejímž obsahem je popis činností a aktivit osoby, která vyvíjela nebo vyvíjí činnost proti zájmům ČR a s níž byl stěžovatel v kontaktu. Nejde tedy o situaci, kterou NSS zkritizoval například v rozsudku ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012 - 28, č. 2825/2013 Sb. NSS, kde v předložených utajovaných informacích zcela chybělo „cokoli, co by nezávislému příjemci informace umožnilo učinit si závěr o její věrohodnosti. Z toho, co je obsahem správního spisu, včetně jeho utajované části, nelze učinit žádný závěr, zda informace zpravodajské služby popisuje skutečný stav věcí, anebo zda se jedná o tvrzení zcela či zčásti smyšlené nebo zkreslené. Není z ní patrné, jakým způsobem byla získána a o jaká (a jak věrohodná) konkrétní skutková zjištění se opírá. Nezávislému příjemci informací, jímž je v daném případě soud, pak nezbyvá nic jiného, než této informaci uvěřit, nebo neuvěřit. Takový podklad rozhodnutí není v právním státě přípustný, jestliže rozhodnutí správního orgánu, třebaže zcela legitimně podléhá vysokému stupni utajení, zasahuje do tak významných subjektivních práv stěžovatele, jakým je základní právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny). Představa, že soud uvěří zpravodajské službě, aniž by měl možnost si ověřit, že její tvrzení spočívají na skutečných a pravděpodobně pravdivých

pokračování

informací, by znamenala rezignaci na kontrolní funkci správního soudnictví vůči veřejné správě.“

[43] Nyní posuzované podklady napadeného rozhodnutí považuje NSS za relevantní pro posouzení existence bezpečnostního rizika a zároveň za věrohodné a dostatečně přesvědčivé. Jejich obsahem je celá řada konkrétních zjištění, která ve svém souhrnu jednoznačně potvrzují závěr žalovaného o existenci bezpečnostního rizika u stěžovatele ve smyslu § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona o ochraně utajovaných informací, spočívajícího jednak v chování souvisejícím s jeho nadstandardními kontakty s osobami z veřejné a podnikatelské sféry, které má vliv na jeho důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost a může ovlivnit jeho schopnost utajovat informace, a jednak v jeho stycích s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu ČR. Uvedené zprávy nade vši pochybnost prokazují, že se stěžovatel s dotyčnou osobou vyvíjející činnost proti zájmům ČR vědomě a dlouhodobě stýkal. V žádném případě se nejednalo o nahodilé či výjimečné kontakty, které by měly pouze společenský charakter, jak tvrdí stěžovatel. Doba trvání, rozsah i charakter těchto kontaktů jsou podrobně popsány v utajovaných písemnostech, ze kterých žalovaný při rozhodování vycházel.

[44] Nadto i přímo z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že se stěžovatel na veřejnosti nepřístupných místech stýkal s osobami z podnikatelské sféry, jež jsou zde vyjmenovány alespoň iniciálami (sám stěžovatel je naopak i v kasační stížnosti uvádí celými jmény, takže zjevně identifikoval, o jaké osoby se jedná); byl těmito osobami „*k vykonávání různých činností přímo úkolován*“; pomocí těchto schůzek se snažil dostat do vedoucí pozice na ÚZČ; a charakter jeho komunikace s nimi vypovídal spíš o jeho podřízeném postavení vůči nim, což platilo i vůči konkrétní osobě, jíž se týkaly informace zjištěné příslušnou zpravodajskou službou. Již v prvostupňovém rozhodnutí bylo k uvedeným kontaktům konstatováno, že jsou dlouhotrvajícím a opakovaným jevem, který se zdá být stěžovatelovou soukromou záležitostí, zároveň však významně zasahuje do jeho profesní sféry a je způsobilý ji narušit, a to i v oblasti nakládání s utajovanými informacemi. Jak k tomu shrnul žalovaný na straně 12 svého rozhodnutí, toto stěžovatelovo jednání „*zakládá pochybnosti o jeho nestrannosti a o řádném a svědomitém výkonu funkce veřejného činitele, potažmo pak i o jeho schopnosti a ochotě dodržovat zásady ochrany utajovaných informací.*“

[45] Stěžovatel v kasační stížnosti s tímto názorem polemizuje a zdůrazňuje, že veškerá jeho činnost odpovídala pracovní náplni policisty ve funkčním zařazení, které v rozhodné době zastával. K tomu NSS po seznámení s utajovanými informacemi obsaženými v oddělené části spisu konstatuje, že povaha těchto kontaktů rozhodně neodpovídá pracovní náplni policisty, a to ani pohledem odborného vyjádření Policejní akademie, jež bylo v řízení před městským soudem provedeno jako důkaz. Podle stěžovatele se vždy jednalo o kontakty čistě pracovní povahy, ke kterým docházelo z pozice jeho funkce u policie a které byly pro policii užitečné, protože uvedené osoby používaly nejmodernější spojení a zabezpečení a pro policejní složky bylo přínosné mít povědomí o možnostech jejich komunikace, neboť je tyto osoby chtěly prakticky seznámit s fungováním nejmodernější spojovací techniky a zabezpečení za účelem utajení obsahu komunikace. I NSS se ztotožňuje s názorem městského soudu o nevěrohodnosti těchto stěžovatelových tvrzení.

[46] Pro existenci bezpečnostního rizika není rozhodující, zda stěžovatel věděl či nevěděl, že osoba, s níž se stýká, vyvíjí či vyvíjela činnosti proti zájmům ČR, či zda tato osoba byla či nebyla odsouzena za možnou trestnou činnost, jak NSS shrnul v rozsudku č. j. 1 As 83/2009 - 60: „Skutečnost, zda žalobce věděl o tom, že tato osoba vyvíjí či nevyvíjí činnost proti zájmům České republiky, je z hlediska hodnocení bezpečnostního rizika zcela irelevantní. Existence bezpečnostního rizika není založena na subjektivní kategorii vědomosti, a žádnou roli tudíž nehraje to, zda žalobce byl o závadných aktivitách této osoby informován či nikoliv. Naopak pro shledání bezpečnostního rizika postačuje zcela objektivní skutečnost: styk s osobou, jejíž činnost je namířena proti zájmům České republiky. Rovněž nelze souhlasit s úzkým pojmáním takové osoby jako toho, kdo byl odsouzen za trestný čin či shledán vinným z přestupku: § 14 odst. 3 písm. e) zákona č. 412/2005 Sb. spáchání trestného činu nebo přestupku ze strany takové osoby nepožaduje a navíc činnost proti zájmům České republiky může spočívat i v aktivitách, které trestní právo nebo správní právo trestní nepostihuje.“

[47] To ostatně souvisí s tím, že pro nevydání osvědčení postačuje podle § 14 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací „bezpečnostní riziko“. Stěžovatel namítá, že pojem „riziko“ vykládá městský soud extenzivně, tak tomu však není, jak plyne z právního názoru vyjádřeného v rozsudku č. j. 9 As 9/2010 - 94: „Pojem ‚riziko‘ v sobě zahrnuje určitou obavu, nebezpečí, možnost škody, ohrožení. Pojem bezpečnostního rizika je tedy nutno vykládat tak, že shromážděné podklady se vyhodnocují ve vztahu k eventuální možnosti bezpečnostního rizika, což znamená, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik (srovnej rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2009, č. j. 5 As 44/2006 - 74).“ Zcela irelevantní pro jeho bezpečnostní spolehlivost jsou pak stěžovatelem opakovaně zdůrazňované informace o jeho vzdělání, jazykových schopnostech a získaných oceněních.

III. d) Uplatnění námitky podjatosti proti pracovníkům NBÚ a neprovedení důkazních návrhů

[48] Stěžovatel brojí proti tvrzení městského soudu, že námitka podjatosti, kterou uplatnil proti JUDr. R. V. a Mgr. R. B., byla opožděná. Pro posouzení této námitky je klíčové, že uvedenou námitku podjatosti stěžovatel uplatnil poprvé až v podání k městskému soudu ze dne 7. 12. 2020 (na č. l. 191 a násl. spisu městského soudu), tedy více než čtyři roky po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného a ukončení jeho řízení.

[49] Rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 18. 4. 2016 (doručenka na č. l. 40 spisu žalovaného). Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ředitele žalovaného o rozkladu činí podle § 133 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí, skončila tedy ve středu 18. 5. 2016. Vzhledem k tomu má městský soud pravdu, že námitka podjatosti proti osobám podílejícím se na rozhodování žalovaného uplatněná dne 7. 12. 2020 byla zjevně opožděným žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.: Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.

[50] Na této opožděnosti nemůže nic změnit stěžovatelovo tvrzení, že informace k uvedeným osobám zjistil jeho zástupce až poté, co v prosinci 2020 provedl „analýzu z otevřených zdrojů“. Tímto eufemismem ovšem označuje pouhý přehled novinových článků, zejména na serverech Svobodný svět a Pravý prostor z roku 2018, které naznačují, že se uvedené osoby, respektive osoby s nimi spolupracující, mohly podílet na nekalých

pokračování

praktikách. Jinak řečeno, stěžovatelův zástupce v prosinci 2020 vyhledal dva roky staré novinové články a informace v nich obsažené využil pro vytvoření nového žalobního bodu, který však byl zjevně opožděný, na čemž nemůže nic změnit ani označení tohoto postupu za „analýzu z otevřených zdrojů“.

[51] Za této situace je nadbytečné, aby se NSS vyjadřoval k tomu, zda šlo zároveň o pozdě uplatněnou námitku podjatosti ve smyslu § 90 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací, zda ji mohl stěžovatel uplatnit dřív, od kterého okamžiku mu byla nebo mohla být známa jména rozhodujících úředních osob, zda se je měl dozvědět na žádost od žalovaného či zda je mohl zjistit při nahlížení do spisu. Stačí připomenout, že byla uplatněna více než čtyři roky po skončení samotného správního řízení, k němuž se měla vztahovat. Pro posouzení soudem však bylo a je klíčové, že šlo o opožděně uplatněný žalobní bod, neboť v samotné žalobě, ani v jiném podání učiněném vůči městskému soudu do 18. 5. 2016, kdy uplynula lhůta pro rozšíření žaloby, nebyl takový žalobní bod uplatněn.

[52] Stejně tak byla opožděným žalobním bodem jeho kritika úředních záznamů o vyhodnocení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policie ČR ze dnů 22. a 23. 4. 2013 z hlediska nedostatečné zákonné opory pro nařízení odposlechů, kterou poprvé uvedl až v podání ze dne 6. 10. 2020. V samotné žalobě totiž úřední záznamy pouze na stranách 2, 4 a 7 uvedl jako „přílohu“, respektive jako „důkaz“, nesměřoval proti nim však kritiku, kterou by bylo možno označit za žalobní bod, který by následně mohl v podání ze dne 6. 10. 2020 rozhojnit. V samotné žalobě z těchto úředních záznamů pouze čerpal informace o tom, jak na něj žalovaný pohlíží, a podivil se, proč zde obsažené informace nebyly poskytnuty jeho nadřízeným či GIBS k dalšímu prověření jeho osoby. Jediná v žalobě obsažená výtku tvrdila, že z úředních záznamů není zcela zřejmé, z jakých informací zpracovatelka vycházela. Naopak v podání ze dne 6. 10. 2020, tedy po lhůtě pro možné rozšíření žaloby, se zaměřuje na zcela nové otázky, zda byly podle zákona řádně povoleny odposlechy, které jsou v úředních záznamech zmíněny, a zda pořízení odposlechů nebylo součástí promyšlené taktiky policejního důstojníka R. Š. na diskreditaci stěžovatele.

[53] Za dostatečné je třeba označit i to, jak se městský soud vypořádal se stěžovatelovými důkazními návrhy. Je pravdou, že městský soud při ústním jednání konaném dne 11. 2. 2021 zamítl stěžovatelem navržené důkazy, kromě odborného vyjádření Policejní akademie, které jako důkaz provedl. K tomu uvedl, že provádění jakéhokoli dalšího dokazování považoval za nadbytečné a nepotřebné, neboť shledal, že o žalobě je možné rozhodnout na základě listin tvořících obsah správního spisu, včetně jeho oddělené části. Takové vypořádání ze strany městského soudu je na straně jedné možno označit za příliš stručné, na straně druhé však odpovídá povaze stěžovatelem navrhovaných důkazů, jejichž převážnou většinu tvořily novinové články z let 2014 až 2016 (jejich soupis na straně 2 žaloby). Výjimku tvoří navrhovaný výslech kpt. Mgr. G. M., ovšem ani k němu stěžovatel neuvedl, co jím mělo být v soudním řízení zjištěno; v žalobě ji pouze spojoval s úředními záznamy, které měla zpracovat. Ani v kasační stížnosti pak neuvádí, jak neprovedení konkrétních důkazů ovlivnilo výsledek řízení.

[54] Nedůvodná je i námitka, že měl městský soud přerušit řízení za účelem doplnění příslušné zprávy zpravodajské služby na základě stěžovatelova návrhu ze dne 14. 5. 2020. Stěžovatel nevyvrací zdůvodnění nadbytečnosti takového přerušení řízení, které městský soud uvedl v bodě 30. svého rozsudku, kde neshledal důvod zprávy zpravodajské služby jakkoli doplňovat.

[55] Co se týče návrhu na odročení jednání o 30 dní, ten stěžovatel zdůvodnil snahou zareagovat na podání žalovaného ze dne 9. 2. 2021. Nejvyšší správní soud však konstatuje, že v tomto podání skutečně nebyly uvedeny nové argumenty, takže by stěžovatel potřeboval čas k reakci na ně. Žalovaný zde pouze rekapituloval a upřesnil, kdo jsou původci jednotlivých utajovaných dokumentů, a informoval městský soud o tom, že před nařízeným jednáním neobdržel od těchto původců informaci o tom, že by uvedené dokumenty odtajnil. Právě odtajnění dokumentů by mohlo být důvodem k tomu, aby městský soud odročil jednání a poskytl stěžovateli příležitost se s nově odtajněnými dokumenty seznámit a případně zareagovat; naopak trvání režimu jejich utajení nevyvolalo žádnou změnu, kvůli níž by bylo třeba jednání odročovat. Dále žalovaný v bodech IV. a V. tohoto podání zareagoval na stěžovatelovu námitku jeho nesprávného úředního postupu ve věci nesdělení jmen úředních osob podílejících se na bezpečnostním řízení, konkrétně zmínil, že se stěžovatel s nimi mohl seznámit již při dvojím nahlížení do správního spisu. Jak NSS uvedl již výše, tato polemika navazující na stěžovatelovo podání ze dne 7. 12. 2020 se týkala opožděného, a tudíž nepřipustného žalobního bodu.

IV. Závěr a náklady řízení

[56] Nejvyšší správní soud pro výše uvedené kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[57] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, proto by mu soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti mu nevznikly, a proto je soud nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. dubna 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu